

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2010

MEMORANDUM

VRYSTAAT

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 14 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: KYK– EN LEESBEGRIP

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien slegs die eerste feit/sin na.
- Ja/Nee-vrae: Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
Die rede of motivering moet korrek wees.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat gee 'n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Waar/Onwaar (Motivering afhanklik van korrekte keuse).
Eerste deel korrek en motivering verkeerd (1).
Eerste deel verkeerd/ontbreek (0).
- Meervoudigekeuse-vrae:
Slegs die regte letter gegee. ✓
Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
1.1	(In) Kimberley	1
1.2	Ajax	1
1.3	(Hip-hop) musikant / omroeper (vir jeugprogramme op TV) (Enige EEN)	1
1.4	C / diamant (Sin aangehaal met antwoord)	1
1.5	C / doodbang vir slange is. (Sin aangehaal met antwoord)	1
1.6.1	Onwaar	1
1.6.2	“Hy kyk nie graag sepies nie ...” “Hy hou daarvan om na sport en aksiefilms te kyk ...” “ net soms kyk hy na Isidingo ...” (met of sonder aanhalingstekens is reg). (Enige EEN)	1
1.7.1	E / Mauritius	1
1.7.2	C / Giovanni's	1
1.7.3	B / TV kyk	1
1.7.4	A / Sokker	1
1.7.5	D / Italiaanse kos	1
1.8	Ja. 'n Gewone werker se kind sal ekstra hard werk om suksesvol te wees. / Nee. 'n Gewone werker se kind sal nie die geldelike hulp kry wat ander welgestelde kinders sal kry nie. Enige redelike rede)	1
1.9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hy kan 'n gewone / onbekende persoon daar wees. / ▪ Niemand herken / pla hom nie. / ▪ In Mauritius kan hy lekker privaat wees. (Enige TWEE)	2
		[15]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
2.1	R12 000	1
2.2	minder	1
2.3	B / in laer- en hoërskole is.	1
2.4	Skryf /Stuur 'n motiveringsbrief (van tussen 250 en 300 woorde).	1
2.5	Nee. Die sluitingsdatum is 8 Januarie 2011. / Die sluitingsdatum is al verby. (Nee moet deel van die antwoord wees. Nie Vals of Onwaar nie.)	1
2.6.1	ONWAAR	1
2.6.2	Jy kan jou brief óf pos óf e-pos./ Motiveringsbrief is te lank om te sms. (Enige EEN)	1
2.7	(In) Kaapstad	1
2.8	Ja. Hy lyk soos 'n entoesiastiese leerder (wat goed presteer). / Dit moet wys dit is vir leerders / skoolkinders / skoolklere / Wys dit is 'n leerder wat ernstig is oor die toekoms. / Nee. Hy lyk ryk en nie soos iemand wat finansiële hulp nodig het nie. (Indien u twyfel, bespreek die antwoord met die senior nasiener).	1
		[9]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
3.1	Matric Uploaded	1
3.2	SABC 3	1
3.3	ouer	1
3.4.	B / Rhythm City	1
3.5	<ul style="list-style-type: none"> • Mense kan kies na watter programme hulle wil kyk. / Mense hou van verskillende programme. / Mense het verskillende smake. / Elkeen het sy gunsteling-program. • Een kanaal kan nie alle programme aanbied nie. • Verskillende tale word aangebied. • 'n Program kan op 'n ander kanaal herhaal word. (Enige TWEE gepaste redes) 	2
		[6]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING [Verwerk uit: *ROOI ROSE*, April 2010] (199 woorde)**VRAAG 4: WENKE OM JOU LEEFSTYL TE VERBETER****Nasien van die opsomming**

- Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied. Indien die opsomming nie in die regte formaat is nie, word 1 punt van die totaal afgetrek.
- Slegs feite wat in **volsinne (met 'n werkwoord)** aangebied word, verdien punte. / Nie **telegramstyl** nie.
- Rofwerk / Bepanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui.

Punte word soos volg toegeken:

- 7 punte vir 7 feite
- 2 punte vir taal
- 1 punt vir aantal woorde **KORREK** aangedui.

Penaliseer soos volg:

- Woorde nie aangedui nie / woorde verkeerd aangedui, **trek 1 punt af**.
- **Taalfoute word slegs in KORREKTE feite in ag geneem.**

TIPIESE FOUTE

- Woordorde in enkelvoudige sin
(Bv. onderw. + ww. + voorw.)	- Tyd, wyse, plek
- Woordorde in saamgestelde sinne
(Voegwoord 1, 2 en 3)	- Ontkennende vorm
- Omgekeerde woordorde	- Voornaamwoorde
- Lydende vorm	- Vreemde woorde
- Infinitief	- Direkte vertaling
(moedertaalinloed)
	- Telegramstyl/Onvoltooide sinne

BEPUNTING VAN OPSOMMING 2010

FEITE	7	
TAAL	2	
Aantal woorde	1	
SUBTOTAAL	10	
TAAL 0 - 5 Foute	-0	
6 – 10 Foute	-1	
11+ Foute	-2	
Direkte Aanhalings 1-3	-0	
4-5	-1	
6-7	-2	
Verkeerde Formaat	-1	
TOTAAL	10	

- Elke sin moet 'n duidelike hoofgedagte bevat.
(Indien die hele paragraaf oorgeskryf is, kry die kandidaat **0** vir daardie feit.)

FEITE : Dit moet 'n WENK wees om gesond te leef.

1.	Slaap vir ses tot agt ure per nag. / Rus genoeg. / Gee jou liggaam (genoeg kans om te) rus.
2.	Eet (daaglik) ontbyt wat baie proteïene (en 'n vrug) insluit. / Eet 'n energierike ontbyt.
3.	Loop of hardloop (ten minste drie kilometer per dag). / Oefen elke dag. / Oefening is gesond / goed . <ul style="list-style-type: none"> • Dis beter om te oefen. (NIE AANVAARBAAR NIE)
4.	Moet nooit self begin rook nie. / Moenie rook nie.
5.	Dink elke dag positief (oor jou werk). / Moenie negatief wees nie. <ul style="list-style-type: none"> • Jy mors energie deur negatief te dink. (NIE AANVAARBAAR NIE)
6.	Bestee elke naweek (ten minste vier ure) aan dinge waarvan jy hou. / Doen dinge wat lekker is. / Maak ek-tyd. / Maak tyd vir jouself / Maak eie-tyd.
7.	Moenie jou liggaam / hare / naels / vel verwaarloos nie. / Versorg jouself. / Pas jou liggaam op.

TOTAAL AFDELING B: 10

ALLE ANTWOORDE MOET KORREK GESPEL WEES.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
5.1	op	1
5.2	anders	1
5.3	weet	1
5.4	vyf	1
5.5	skatryk / stinkryk (moet EEN woord wees)	1
5.6	dokter	1
5.7	onderwysers (moet in MEERVOUD wees)	1
5.8	oulike	1
5.9	hom	1
5.10	daaglik	1
5.11	waterdromme	1
5.12	kruiswa	1
5.13	seuntjie	1
5.14	moeër	1
5.15	lewenspad	1
5.16	bewys	1
5.17	trotse	1
5.18	wiel	1
5.19	help	1
		[19]

VRAAG 6: PRENT [Uit: *ISOLEZWE*, 8 Februarie 2010]

- Spelling word nie hier gepeenaliseer nie.
- Weglating van kommas voor voegwoorde word nie gepeenaliseer nie.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
6.1	Die hoë elektrisiteitsrekening het ✓ mense baie probleme gegee .✓	2
6.2	[Môre sal / wil/ moet / kan]✓ [Mama kaMshana na die munisipaliteit toe gaan .]✓	2
6.3	[Mama kaMshana sê vir die buurvrou dat sy]✓ [kwaad is oor die hoë elektrisiteitsrekening.]✓/ [Mama kaMshana sê vir die buurvrou dat sy]✓ [kwaad oor die hoë elektrisiteitsrekening is .]✓	2
6.4	(Die elektrisiteitsrekening is baie hoog), daarom is daar geen geld vir kos nie .✓	1
6.5	Sy ✓ sê ✓ (die man mors haar geld).	2
6.6	Wie ✓ [kry swaar(in die lewe)?]✓/ Wie ✓ [kry(in die lewe) swaar?]✓	2
6.7	(Die man behoort die rekening) te betaal.✓	1
6.8	[Die elektrisiteitsrekening sal]✓ [(deur Mama kaMshana) betaal word .]✓	2
6.9	[Nee, die dame lyk nie]✓ [vriendelik nie .]✓	2
6.10	Vandag is die laaste dag om die rekening te betaal.✓	1
6.11	[Mama kaMshana beskuldig niemand / nie iemand]✓ [vir die hoë rekening nie .]✓	2
6.12	Die dame by die munisipaliteit sal die geld neem .✓	1
6.13	Moenie elektrisiteit by die huis mors nie ./ Moenie by die huis elektrisiteit mors nie . / Moenie elektrisiteit mors by die huis nie . ✓	1
6.14	[Mama kaMshana sê: “ Ek is baie kwaad. ”] ✓ [“...”]✓ (Een punt vir volledige sin en een punt vir albei aanhalingstekens).	2
6.15	A / kwaad is oor die hoë elektrisiteitsrekening.✓ (Sin aangehaal met antwoord.)	1
6.16	B / Ag nee (Sin aangehaal met antwoord.)✓	1

[25]

VRAAG 7: REDIGERING [Uit: *Bona*, Junie 2009]

Foute hoef nie onderstreep te word nie.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
7.1	(Thembsie was geskok toe Cell C) haar vir 'n oudisie ingeroep <u>het</u> .✓ / (Thembsie was geskok toe Cell C) haar <u>ingeroep het</u> vir 'n oudisie.✓	1
7.2	oor ✓	1
7.3	onmiddellik✓	1
7.4	harder✓	1
7.5	haar✓	1
7.6	te✓	1
7.7	wat✓	1
7.8	glo✓	1
7.9	herken✓	1
7.10	B / Thembsie sê dat jy gratis gedurende naweke kan praat.✓	1
7.11	vier en twintig✓	1
		[11]

VRAAG 8 [DISCOVERY Winter, 2008]

- **KYK EN KOMMUNIKEER (Korrekte boodskap).**
- **Penaliseer nie vir taal- en spelfoute nie.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
8.1.1	(Ek voel) baie bekommerd oor my gesondheid. / (Ek voel) die afgelope tyd baie moeg en siek. (Enige aanvaarbare sin wat bekommernis toon.)	1
8.1.2	(Ag Meneer,) jy het geen rede om bekommerd te wees nie. / (Ag Meneer,) jy sal gou beter voel. (Enige aanvaarbare sin wat gerusstelling oordra.)	1
8.2.1	(Hoera,) ek is so bly dat ek klaarmaak met skool! / (Hoera,) die grootmensewêreld wag uiteindelik vir ons! (Enige aanvaarbare sin wat blydskap uitdruk.)	1
8.2.2	(Ouens,) dankie vir alles wat julle vir my gedoen het. / (Ouens,) dankie vir julle geselskap. /... ek sal julle sekerlik mis. / (Ouens,) ek is dankbaar om sulke maats te hê. (Enige aanvaarbare sin wat dankbaarheid toon.)	1
8.2.3	(My skooljaar) was baie lekker / fantasties / wonderlik. <ul style="list-style-type: none"> • My skooljaar is verby. (Geen punt nie) (Enige aanvaarbare sin wat genot uitdruk)	1

[5]**TOTAAL AFDELING C: 60**

AFDELING D: LETTERKUNDE**KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer****VRAAG 9: DIE OOREENKOMS – Dalene Matthee**

- 9.1 Hy was bang dat Willem by hom gaan kom spook / die ooreenkoms sal nakom. / Hy was bang dat Willem 'n teken sal kom gee. / Hy was bang vir die spook.✓ (Enige **EEN**) (1)
- 9.2 C / Een van die oudste inwoners is begrawe.✓
B / Jakob en Willem het die ooreenkoms aangegaan.✓
A / Nege maande later is Willem in die hospitaal oorlede.✓ (3)
- 9.3 Hy kon die lig aanhou. / Iemand moet by hom kom slaap.✓
Hy kon die Onse Vader / Gebed opsê / 'n Mens moet bid.✓ (2)
- 9.4.1 Waar✓ (1)
- 9.4.2 Willem sê dat sy 'n gevoel vir Jakob het. / Sy het soetgoed vir Jakob aangedra.✓ (1)
- 9.5.1 D / Die persoon het 'n vingerbord gehad.✓
9.5.2 C / Die persoon het 'n motor gehad.✓
9.5.3 B / Die persoon was jare bedlêend.✓
9.5.4 A / Die persoon is op 'n jong ouderdom oorlede.✓ (4)
- 9.6 Hulle "medisyne" / whiskey gedrink.✓ (1)
- 9.7 B / drie✓ (1)
- 9.8.1 (Bloed)broer✓
9.8.2 kos✓ (2)
- 9.9 Hy het agter die toonbank van 'n landboukoöperasie gewerk. / Hy was 'n klerk.✓ (1)
- 9.10 Jakob✓ (1)
- 9.11 Die gordyn het geroer. / Hy het iets by Willem se kas gesien. / Dit het gevoel of iemand by die voetenent sit.✓(Enige **EEN**) (1)
- 9.12 Willem het 'n teken gebring. / Die bottelprop wou nie oopdraai nie en draai toe presies om halfses oop. / Die bottel het gewoonweg om halfses oopgedraai.✓ (Enige **EEN**) (1)

[20]

VRAAG 10: DIE RAMP - TT Cloete

- 10.1 Bloeiende maagseer / maagseer✓ (1)
- 10.2.1 Onwaar✓ (1)
- 10.2.2 Hulle bly in Port Elizabeth. / Port Elizabeth/Hulle was in Houtbaai met vakansie.✓ (1)
- 10.3 Met 'n huurmotor / taxi✓ (1)
- 10.4 Die kleinste / jongste kind was siek (het 'n hoë koors gehad) / die pad was vol draaie en passe / terk wind wat waai / dit reën aanmekaar en hard / die kinders het gehuil. / Dit was donker.✓✓ (Enige **TWEE**) (2)
- 10.5.1 B – op Humansdorp✓ (1)
- 10.5.2 A – het 'n hoë koors begin ontwikkel✓ (1)
- 10.5.3 C – moes flink ry deur die nag✓ (1)
- 10.6 Hulle motor het gaan staan. / Die motor het oorverhit. / Om vir hulp te vra. / Die motor het gebreek. / Hulle wil hê iemand moet hulle help. / Niemand wou vir die man stop nie, dit sal dalk help as die seuntjie by hom staan. / Hy hoop iemand kry hulle jammer en stop. ✓ (Enige **EEN**) (1)
- 10.7 Die weldoener/die bestuurder van die geel mini het stilgehou en hulp verleen.✓ (1)
- 10.8.1 insleepmotor✓ (1)
- 10.8.2 breek✓ (1)
- 10.8.3 vergoed✓ (1)
- 10.8.4 weier✓ (1)
- 10.9.1 Waar✓ (1)
- 10.9.2 Die verteller het die weldoener se bril gebreek.✓
(In die antwoord moet die feit genoem word dat die bril gebreek het. Om die bril net af te stamp, is nie volledig genoeg nie, want die bril breek nie noodwendig nie). (1)
- 10.10 Hy was 'n goeie persoon. / Hy voel jammer vir ander mense. / Hy help waar dit nodig is. / Hy is 'n man van sy woord. / Hy was barmhartig. ✓ (Enige **EEN**) (1)
- 10.11.1 Jy moet goed wees vir jou lewensmaat. / Jy moet vir jou lewensmaat sorg wanneer hy/sy siek is. / Jy moet jou lewensmaat liefhê. / Jy moet jou lewensmaat met respek en liefde behandel.✓ (Enige **EEN**) (1)
- 10.11.2 Motoriste moet mekaar help / respekteer. / Hulle moet geduld hê. / Hulle moet goed wees vir mekaar.✓ (Enige **EEN**) (1)

[20]

OM LAASTE TE KAN LAG – Charles Fryer**VRAAG 11: DIE GEHEIM – Abraham H de Vries**

- 11.1.1 Van Buren✓
- 11.1.2 romantiek✓ (2)
- 11.2 Sy moes drie kinders oppas. / Sewe uur met drie kinders aan boord.✓ (1)
- 11.3 sewe uur / 7 uur✓ (1)
- 11.4 Die matroos het haar laat skrik toe sy op die reling gesit het.✓ (1)
- 11.5 vrees✓ (1)
- 11.6 Hy beskou dit as sy besitting wat hy sou verloor as hy vir iemand vertel.✓/ As sy pa en ma nie weet nie, hoef sy nooit ook nie te weet nie.✓ (2)
- 11.7
DOU	LEUNE
• fris	• lief
• ligte hare	• vrolik
• dapper	• goedig
• vasberade	• dromer
	• terggees
(Enige TWEE)✓✓ Dit hoef nie 'n verbandhoudende / ooreenstemmende patroon te volg nie. Enige eienskappe kan in enige volgorde geplaas word.	(Enige TWEE)✓✓ Dit hoef nie 'n verbandhoudende / ooreenstemmende patroon te volg nie. Enige eienskappe kan in enige volgorde geplaas word.
- (4)
- 11.8.1 Waar✓ (1)
- 11.8.2 Hulle het sommer gou verloof geraak nadat hulle op 'n sendingsfees ontmoet het.✓ (1)
- 11.9 Hulle het mekaar styf vasgehou. / Hulle was sonder woorde. / Hulle oë was starend. / Hulle het weer die oomblik beleef.✓✓ (Enige **TWEE**) (2)
- 11.10.1 Dou het, deur haar nie te los nie, Leune se lewe gered.✓ (1)
- 11.10.2 Dou het met Leune getrou en haar dus nie gelos nie.✓ (1)
- 11.11 Waar daar liefde is, is daar hoop.✓/ Ware liefde seëvier. / Help iemand in gevaar. / Wees getrou aan mekaar. / Praat die waarheid. / Moenie geheime in verhoudings hê nie.✓ Enige **TWEE**) (Of iets soortgelyks) (2)

[20]

VRAAG 12: LEUENS – CM van den Heever

- 12.1 D – Johannesburg✓ (1)
- 12.2 (Op 'n) Saterdag✓ (1)
- 12.3 Eloffstraat✓ (1)
- 12.4 Haar seuntjie✓ (1)
- 12.5
Naomi	Olga
ou / afgeslete rok / rok self gemaak✓	duur / kosbare rok / elegant✓
- (2)
- 12.6.1 Onwaar✓ (1)
- 12.6.2 Sy het matriek met 'n derde klas geslaag✓ (1)
- 12.7.1 D – speel met duur speelgoed✓ (1)
- 12.7.2 C – speel met tolletjies✓ (1)
- 12.7.3 E – Saxonwold✓ (1)
- 12.7.4 A – Vrededorp✓ (1)
- 12.8 D / arm vrou✓ (Indien die vraag as 12.9 genommer is en die antwoord is korrek, aanvaar as reg.) (1)
- 12.9 Sy het besef dat hulle in verskillende wêrelde lewe. / Sy was skaam oor haar armoede. / Naomi het agteruit gegaan.✓ (1)
- 12.10 Moenie leuens vertel nie. / Drome sal nie altyd waar word nie. / Jy kan nie in drome leef nie. / Aanvaar jou lot. / Sy versorg haar kind goed ten spyte van armoede. ✓✓ (Enige **TWEE**) (2)
- 12.11 Olga is nou 'n wêreldse vrou. / Sy het alles wat 'n vrou kan verlang. / Sy doen vir eie plesier sosiale werk. / Sy is sonder dweepsug of sentimentaliteit. / Sy kry uit die lewe presies wat sy wil hê.✓✓ (Enige **TWEE**) (2)
- 12.12 Nee, dit maak 'n mens ongelukkig✓ en die leuens haal jou in.✓
- OF**
- Ja, sodat my vriendinne nie weet van my situasie is nie✓ en dit hou my uit die skande uit.✓
- (Of iets soortgelyks) (2)

[20]

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120